

Bruxelles, 20. kolovoza 2024.
(OR. en)

12385/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0150(NLE)

TELECOM 242
CYBER 225

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske unije, Okvirne konvencije
Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i
vladavini prava

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2024/...

od ...

**o potpisivanju, u ime Europske unije,
Okvirne konvencije Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji,
ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. u vezi s
člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je Odlukom (EU) 2022/2349¹ ovlastilo Komisiju za otvaranje pregovora u ime Unije o konvenciji Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava. Pregovori su uspješno završeni 17. svibnja 2024. parafiranjem Okvirne konvencije o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava („Konvencija”) te njezinim donošenju od strane Odbora ministara Vijeća Europe.
- (2) U Konvenciji su utvrđeni opća načela i obveze koje su njezine stranke trebaju poštovati radi osiguravanja zaštite ljudskih prava, demokracije i vladavine prava s obzirom na aktivnosti unutar životnog ciklusa sustavâ umjetne inteligencije (UI sustavi).

¹ Odluka Vijeća (EU) 2022/2349 od 21. studenoga 2022. o odobravanju otvaranja pregovora u ime Europske unije o konvenciji Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava (SL L 311, 2.12.2022., str. 138.).

- (3) Europski parlamenti i Vijeće su 13. lipnja 2024. donijeli, na temelju članaka 16. i 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Uredbu (EU) 2024/1689² Europskog parlamenta i Vijeća, koja sadržava usklađena pravila, koja se općenito temelje na potpunom usklađivanju, a koja uređuju stavljanje na tržište, stavljanje u upotrebu i korištenje UI sustava u Uniji. Ta se pravila izravno primjenjuju u državama članicama, osim ako je u toj uredbi izričito propisano drugačije. Konvencija se u Uniji treba provoditi isključivo putem Uredbe (EU) 2024/1689 i, ako je primjenjivo, druge relevantne pravne stečevine Unije.
- (4) Aktivnosti unutar životnog ciklusa UI sustavâ povezane sa zaštitom interesa nacionalne sigurnosti isključene su iz područja primjene Konvencije. Uredbom (EU) 2024/1689, koja će biti glavni pravni akt Unije za provedbu Konvencije, isključeni su iz njezinog područja primjene i UI sustavi koji se stavljaju na tržište, u upotrebu ili koji se upotrebljavaju, s izmjenama ili bez njih, isključivo u svrhe povezane s nacionalnom sigurnošću, te izlazne vrijednosti UI sustava koje se upotrebljavaju u Uniji isključivo u te svrhe, neovisno o vrsti subjekta koji obavlja te aktivnosti. Nadalje, nacionalna sigurnost ostaje isključiva odgovornost svake države članice kako je predviđeno u članku 4. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Stoga bi stajalište Unije koje treba izraziti na Konferenciji stranaka uspostavljenom Konvencijom trebalo poštovati navedene granice. Komisija bi se osobito trebala suzdržati od rasprave o aktivnostima unutar životnog ciklusa UI sustavâ povezanim sa zaštitom interesa nacionalne sigurnosti ili zauzimanja stajališta o njima na sastancima Konferencije stranaka.

² Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL, L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

- (5) Budući da se osobno i materijalno područje primjene Konvencije te materijalne odredbe Konvencije u velikoj mjeri podudaraju s Uredbom (EU) 2024/1689, koja je dopunjena drugom relevantnom pravnom stečevinom Unije, sklapanje Konvencije može utjecati na zajednička pravila Unije ili izmijeniti njihov opseg u smislu članka 3. stavka 2. UFEU-a. Takva druga relevantna pravna stečevina Unije uključuje pravne akte čiji je cilj provedba temeljnih prava sadržanih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, kao što su zakonodavstvo Unije o nediskriminaciji, uključujući direktive Vijeća 2000/43/EZ³ i 2000/78/EZ⁴; pravna stečevina Unije o zaštiti osobnih podataka, uključujući uredbe (EU) 2016/679⁵ i (EU) 2022/2065⁶ Europskog parlamenta i Vijeća čiji je cilj osigurati sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okružnoje u kojem se poštuju temeljna prava, među ostalim pravo na slobodu izražavanja i pravo na primanje i širenje informacija; Uredbu (EU) 2024/900⁷ Europskog parlamenta i Vijeća; te zakonodavstvo o sigurnosti proizvoda i zakonodavstvo o odgovornosti za neispravne proizvode, uključujući Direktivu Vijeća 85/374/EEZ⁸. Unija stoga ima isključivu vanjsku nadležnost za potpisivanje Konvencije. Stoga bi samo Unija trebala postati stranka Konvencije, podložno njezinu kasnijem sklapanju.

³ Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (SL L 180, 19.7.2000., str. 22.).

⁴ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16.).

⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁶ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 2777, 27.10.2022., str. 1.).

⁷ Uredba (EU) 2024/900 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2024. o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju (SL L, 2024/900, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

⁸ Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 210, 7.8.1985., str. 29.).

- (6) Konferencija stranaka imat će važnu ulogu u djelotvornoj provedbi Konvencije, među ostalim davanjem posebnih preporuka u pogledu njezina tumačenja i primjene. Konferencija stranaka razmotrit će i moguće izmjene Konvencije. U skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo donijeti odluke kojima se utvrđuju stajališta koja u ime Unije treba zauzeti u Konferenciji stranaka kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, osobito poslovnik Konferencije stranaka. Tijekom pregovora o tom poslovniku, kojeg treba donijeti konsenzusom u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu Konvencije, Unija će nastojati osigurati da joj se dodijeli 27 glasova, koji odražavaju broj njezinih država članica. U slučaju da se Uniji dodijeli 27 glasova, Komisija, koja predstavlja Uniju, trebala bi osigurati pojačanu koordinaciju s državama članicama radi izražavanja jedinstvenih stajališta prije Konferencije stranaka i ostvarivanja svojeg prava glasa u ime Unije. Ta pojačana koordinacija posebno je relevantna s obzirom na to da su sve države članice ujedno članice Vijeća Europe te imajući u vidu prirodu umjetne inteligencije koja se brzo mijenja, kao i potrebu za koherentnim globalno primjenjivim okvirom u tom području. Kako bi se osigurala pojačana koordinacija, Vijeće bi trebalo sudjelovati u oblikovanju svih stajališta bez obzira na njihovu prirodu, među ostalim onih na temelju članka 16. stavka 1. UEU-a i članka 218. stavka 9. UFEU-a. Ako Unija unatoč svim nastojanjima ne uspije postići dodjelu 27 glasova, kako bi se osiguralo da Unija ima broj glasova koji odražava njezinu važnost u Vijeću Europe i koji joj omogućuje da na odgovarajući način brani svoje interese, Komisija bi trebala predložiti da države članice budu ovlaštene, na temelju članka 2. stavka 1. UFEU-a i uz potpuno poštovanje isključive nadležnosti Unije, pristupiti Konvenciji zajedno s Unijom.

- (7) Komisija će pozvati svaku državu članicu da pošalje jednog predstavnika koji će pratiti predstavništvo Komisije kao dio delegacije Unije na sastancima Konferencije stranaka. Treba poštovati načelo lojalne suradnje.
- (8) U pogledu svih drugih sporazuma koji bi se mogli sklopiti u budućnosti pod pokroviteljstvom Vijeća Europe ili na drugim međunarodnim forumima, među ostalim u području umjetne inteligencije, kao i u pogledu svih izmjena Konvencije, podjelu vanjskih nadležnosti između Unije i država članica trebalo bi ocijeniti s obzirom na specifične značajke svakog takvog instrumenta. Iznimno je važno da Unija i njezine države članice i dalje imaju izravnu i aktivnu ulogu u izražavanju glasa Unije i obrani njegovih interesa na dosljedan i koordiniran način, u potpunosti u skladu s Ugovorima.
- (9) U skladu s Ugovorima Komisija bi trebala osigurati potpisivanje Konvencije, podložno njezinu kasnijem sklapanju,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se potpisivanje, u ime Europske unije, Okvirne konvencije Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava („Konvencija”), podložno sklapanju navedene Konvencije⁹⁺.

Članak 2.

Komisija osigurava potpisivanje Konvencije, podložno njezinu sklapanju.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

⁹ Tekst Konvencije objavit će se zajedno s odlukom o njegovu sklapanju.

⁺ Delegacije/SL: vidjeti dokument ST 12516/24.